

**Aan Esther Verheijen, Projectleider Omgevingsvisie, Team Ruimtelijke Leefbaarheid
Gemeente De Bilt**

Van Stichting Brigida (www.stichtingbrigida.nl); namens deze Frans Poot, voorzitter

Onderwerp: Stakeholdersdebat Omgevingsvisie

De Bilt, 18 mei 2022

Geachte mevrouw Verheijen,

Dank voor de terugkoppeling op het Stakeholdersdebat van 21 april j.l. Wegens persoonlijke omstandigheden kon de delegatie van Stichting Brigida daarbij niet volledig aanwezig zijn. Daarom maken we graag gebruik van de gelegenheid om uiterlijk 18 mei per mail te reageren op de vergezichten en thema's.

Stichting Brigida doet dat graag aan de hand van het rapport 'Behoud het landschappelijk en cultureel erfgoed in het Noorderpark! 22 adviezen voor de omgevingsvisie.' Dat wij in september 2021 hebben uitgebracht.

Met genoegen hebben wij onze 22 adviezen voor u nog een keer geordend naar de thema's. De toelichting en onderbouwing vindt u in het genoemde rapport Dat in de mail zal worden bijgevoegd.

Onze 22 adviezen leveren het volgende rijtje op:

Algemeen

Advies 1

*Leg de minimale eisen voor burgerparticipatie vast in bindende gemeentelijke regelgeving¹.
Garandeer het recht op informatie, het recht op inspraak voorafgaand aan het besluitvormingstraject en het recht om alternatieve ideeën aan te dragen. Zorg dat deze rechten herkenbaar aanwezig zijn in alle trajecten, die leiden tot belangrijke besluiten over onze fysieke leefomgeving.*

Advies 2

Gebruik de omgevingsvisie om daadwerkelijk en expliciet inhoud te geven aan de bescherming van het unieke landschappelijk en cultureel erfgoed, dat ons – in de vorm van het Noorderparkgebied – is toebedeeld.

Advies 3

Laat bij elke vergunningverlening in het Noorderparkgebied de cultuurhistorische en landschappelijke waarden van het object en de omgeving aan de orde komen. Als instrument zou een onafhankelijke 'Erfgoedtoets' kunnen dienen. Daarin zou een objectieve waardebeoordeling een plaats moeten krijgen. Brigida pleit voor een onafhankelijk, niet-commercieel advies over de gevolgen van de vergunningaanvraag voor ons cultureel en landschappelijk erfgoed.

¹ <https://www.binnenlandsbestuur.nl/ruimte-en-milieu/nieuws/burgerparticipatie-in-omgevingswet-wordt-flinke.11370190.lynkx>

Buitengebied

Advies 4

Geef bij elke vergunning duidelijke voorschriften m.b.t. inpassing in het landschap. Leg het instrumentarium voor deze voorschriften vast in de omgevingsvisie, bijvoorbeeld in de vorm van een actuele Cultuurhistorische waardenkaart, een onafhankelijke 'Erfgoedtoets' en de 'Landschapswijzer'² van Landschap Erfgoed Utrecht.

Advies 5

Beschouw ook zogenaamd 'tijdelijke' bestemmingswijzigingen – ongeacht de duur van de periode - als een blijvende ingreep, die met alle bijbehorende zorgvuldigheid en waarborgen omgeven moet worden. Dat vraagt om een volledige vergunningsprocedure met alle democratische waarborgen. Zorg bij 'tijdelijke' bestemmingswijzigingen of 'tijdelijke' constructies zonder bestemmingswijziging voor (financieel en juridisch) waterdichte waarborgen en garanties, dat de oorspronkelijke situatie wordt hersteld.

Vergunningen, die niet tijdig worden geeffectueerd of vergunningen waarvan de grondslag is vervallen, dienen te worden ingetrokken. Daar kan onzes inziens nooit een tegenprestatie voor gevraagd worden.

Advies 6

Bevorder de aanleg, herstel en beheer van kleine landschapselementen. Bij het verlenen van vergunningen kunnen daarvoor aanwijzingen gegeven worden. De 'Landschapswijzer'³ van Landschap Erfgoed Utrecht kan als leidraad en inspiratiebron dienen.

Advies 7

Ontwikkel en handhaaf een uiterst restrictief beleid voor de afgifte van vergunningen voor schuren, loodsen en stallen in het Noorderpark. Belangrijke randvoorwaarden lijken ons een degelijk businessplan met financiële onderbouwing, handhaving van de gebruiksbestemming en intrekken van de vergunning als de bestemming afwijkt van de aanvraag of als de vergunning niet tijdig geconsumeerd wordt.

Advies 8

Bescherm doorzicht of zichtlijnen in vergunningprocedures.

² <https://www.landschaperfgoedutrecht.nl/media/5478/de-interactieve-landschapswijzer.pdf>

³ <https://www.landschaperfgoedutrecht.nl/media/5478/de-interactieve-landschapswijzer.pdf>

Wonen

Advies 9

Specificeer en onderbouw de woningbehoefte (type woningen, omvang, doelgroepen) voor de gehele gemeente en per kern (niet op basis van modellen, maar op basis van concreet bewonersonderzoek).

Advies 10

Bescherm cultuurhistorische dorpskernen tegen drastische ingrepen en verklaar de dorpskern van Groenekan en de Dorpsweg in Maartensdijk met voorrang tot beschermd dorpsgezicht. Voor het beschermd dorpsgezicht van Westbroek zou gekeken moeten worden naar mogelijkheden voor uitbreiding van het beschermde gebied.

Advies 11

Ontwerp een 'percentageregeling' (of een vergelijkbaar stimuleringsmechanisme) voor kleine landschapselementen bij de bouw van meerdere woningen of bedrijven. Bij dergelijke projecten zou een vast percentage van de bouwsom besteed moeten worden aan de 'aankleding' van de omgeving. De eerdergenoemde 'Landschapswijzer' kan daarbij een nuttige rol vervullen.

Advies 12

Zorg dat de straatinrichting in de dorpskernen zichtbaar voorrang geeft aan voetganger en fietser. Let daarbij op dat bosjes, bomen en graslandjes afgescheiden zijn van de rijweg (water, hek), zodat ze niet als parkeerplek gebruikt kunnen worden.

Maak een realistische planning van de parkeerbehoefte. Stimuleer en handhaaf parkeerplaatsen op eigen terrein (opritten e.d). Verbied het onttrekken daarvan door veranderen van functie (bebouwen/tuin...). Beperk het parkeren van vrachtwagens en bestelwagens (bedrijfsauto's) in woonwijken.

Economie en Landbouw

Advies 13

Beperk in de omgevingsvisie de aard en omvang van nieuwe bedrijfsvestigingen in de maakindustrie, transport en logistiek. Ondersteun lokale ondernemingen, maar stel bindende grenzen aan bovenlokale groeiambities en ruimtebeslag. Geef daarentegen maximale ondersteuning bij de landschappelijke inpassing in de vorm van houtwallen en andere kleine landschapselementen met uitsluitend inheemse soorten.

Advies 14

Zorg voor handhaving bij de inpassing van bedrijven. 'Spontane' of ongecontroleerde groei moet worden tegengegaan. Nieuwe initiatieven moeten duidelijke voorschriften krijgen m.b.t. inpassing in het landschap en behoud of versterking van ongestoorde zichtlijnen.

Advies 15

Stimuleer levensvatbare agrarische bedrijven bij de ombouw naar een circulaire bedrijfsvoering. Geef ruimte aan initiatieven die een toevoeging zijn aan het basisvoorzieningenniveau van de kleine kernen (verkoop van groente, zuivel, vlees en streekproducten, bijvoorbeeld) en bied kansen aan kleinschalige en milieuvriendelijke recreatie. Besteed in alle gevallen de hoogste zorg aan de landschappelijke inpassing en maak daarbij actief gebruik van de 'Landschapswijzer' van Landschap Erfgoed Utrecht. Bestrijd ongewenste schaalvergroting en de bouw van industrieel ogende loodsen ('stallen') zonder agrarische functie.

Mobiliteit

Advies 16

Maak een verkeersplan waarbij alleen de noodzakelijke wegen worden ingericht voor zwaar transport. Beperk doorgaand verkeer en handhaaf door de weginrichting ook in lintbebouwing de 30 km als maximumsnelheid.

Advies 17

Geef cultuurhistorisch waardevolle wegen met lintbebouwing en doorzicht een status als cultuurhistorisch monument.

Bescherm monumentale bomen naast de wegen tegen beschadiging en zorg voor herplant van bomen waar ze verdwenen zijn.

Energie

Advies 18

Neem geen voorschot op verplichtingen in 2040 en 2050, maar organiseer iedere tien jaar een participatietraject, waarbij naast het draagvlak ook technische, economische en maatschappelijke ontwikkelingen kunnen worden meegenomen én waarbij het principe van gelijke verdeling ter discussie kan worden gesteld.

Advies 19

Neem in de omgevingsvisie op dat alleen kleinschalige zonneparken zijn toegestaan en dat deze zonneparken in ieder geval niet worden opgetrokken op zichtlocaties waar de cultuurhistorie van ons landschap nog zichtbaar is (e.g. zoals bij het plan voor de Kon. Wilhelminaweg).

Advies 20

Lever maximale inspanning bij de inpassing van de zonnevelden, door nadrukkelijk rekening te houden met landschappelijke beplanting en kleine landschapselementen, passend bij de omgeving. De eerdergenoemde 'Landschapswijzer' kan daarbij een nuttige rol vervullen.

Advies 21

Geef absolute prioriteit aan 'zon op het dak' en gebruik daarbij maximaal de mogelijkheden om bedrijven daartoe te verplichten. Ondersteun ondernemers waar nodig met startsubsidies als bouwkundige aanpassingen – bijvoorbeeld voor de versterking van daken - nodig zijn.

Advies 22

Neem - als het onderzoek naar windmolens wordt voortgezet - in de omgevingsvisie een absolute maximumhoogte op voor industriële windturbines. Onderzoek gelijktijdig de behoefte aan bedrijfswindmolens.

Wij menen dat wij met deze adviezen nuttige input hebben geleverd voor de gemeentelijke Omgevingsvisie. We vertrouwen er daarom op dat u van onze bijdrage gebruik zult maken.

Met vriendelijke groet,

Namens de Stichting Brigida

Frans Poot, voorzitter.